

Bildande av Hanekulla naturreservat i Kinda kommun

Länssstyrelsen Östergötlands beslut

Länssstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som framgår av den heldragna svarta linjen på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länssstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet. Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länssstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 4.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Länssstyrelsen upphäver med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken Länssstyrelsens beslut från:

- 25 oktober 2002 [511-4773-01 (0513-215)] om naturreservatet Hanekulla med tillhörande skötselplan;
- 14 april 2009 [511-5780-09 (0513-215)] om ändrat syfte för Hanekulla naturreservat;
- 27 april 2007 [511-17897-05 (0513-215)] om precisering av gränserna för naturreservatet samt justeringar i fastställd skötselplan.

Besluten upphör att gälla då detta beslut vinner laga kraft.

Förvaltare för naturreservatet ska vara Länssstyrelsen Östergötland.

2026-09-14

Syftet med reservatet

Syftet med reservatet är att bevara ett område med lövrik barrnaturskog, lövskogar, sumpskogar, bäckmiljöer och trädklädda betesmarker som hyser en stor biologisk mångfald knuten till bland annat gamla träd och grov död ved. Naturskogen och de trädklädda betesmarkerna, med dess naturtyper och element, ska bevaras och utvecklas så att de för naturtyperna representativa arterna, inklusive signalarter och rödlistade arter, ska kunna fortleva i livskraftiga populationer eller vandra in. Sumpskogar och bäckmiljöer ska ha en naturlig hydrologi. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet med naturreservatet ska nås genom att delar av området i huvudsak lämnas till fri utveckling, så att mängden gamla träd och grov död ved ökar i största möjliga mån medan delar av området utgör en öppen eller trädklädd betesmark som hävdas så att mängden solexponerade träd och buskar samt grässvål bevaras i största möjliga mån. Då bibehålls också en gynnsam bevarandestatus för de utpekade livsmiljöer enligt Natura 2000 Västlig taiga (9010), Trädklädda betesmarker (9070) och Lövsumpskog (9080). Åtgärder för att restaurera områdets hydrologi och brandefterliknande åtgärder kan bli aktuella. Omvälvande störningar i form av bland annat insektsangrepp kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär. Detta är en del av skogens utveckling. Åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Skälen enligt 7 kap. 5 § första stycket miljöbalken

Hanekulla naturreservat är ett mångformigt område i Östergötlands södra skogsbygd. Området innehåller ett flertal nyckelbiotoper i barrskogsmiljö samt sumpskog, lövrika skogar och både öppna och trädklädda betesmarker. I området som helhet finns gott om gamla och grova träd av främst tall, gran, asp, och ek samt grov död ved i olika nedbrytningsstadier av främst gran, tall och asp men även av andra trädslag. Det finns en artrik kärlväxtflora i de hävdade markerna och en rik moss- och lavflora knuten till de gamla träden och de fuktiga miljöerna i området. I betesmarkerna har även värdefulla marksvampar påträffats och det finns ett rikt fågelliv och dessutom mycket goda förutsättningar för många andra artgrupper. Områdets mångformighet, storlek och artrikedom gör det särskilt skyddsvärt

2026-09-14

och det är även representativt för södra skogsbygdens terräng och vegetation.

Naturtyperna i reservatet ingår i en grön infrastruktur för ädellöv, triviallöv och tall. Det innebär goda förutsättningar för en stor andel av de hotade och skyddskrävande arter som lever i denna naturtyp att kunna fortleva i landskapet i livskraftiga bestånd.

Reservatet är ett Natura 2000-område med namnet Hanekulla och sitekod SE0230350. Följande naturtyper enligt EU:s art- och habitatdirektiv är kända i området:

Taiga (9010)

Trädklädd betesmark (9070)

Lövsumpskog (9080)

Länsstyrelsen bedömer att Natura 2000-områdets tillstånd kommer att gynnas av reservatsbildningen och den naturvårdsskötsel som möjliggörs.

Föreskrifter

Förutom de föreskrifter som anges nedan gäller också annan lagstiftning i reservatet.

A. Inom reservatet gäller följande inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning i mark eller vatten;
2. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
3. uppföra byggnad, eller annan anläggning, såsom exempelvis mast, torn, väg, fast anordning för båt, campingplats och uppställningsplats för fordon;
4. framföra motordrivet fordon;
5. anordna upplag;

2026-09-14

6. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;
7. anordna motor- eller skyttebana för övning eller tävling;
8. ändra floran eller faunans sammansättning genom att införa nya arter för området.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

9. Genomföra förbättringar av brukningsvägen, markerad i beslutskartan i bilaga 1. Ändringar tillståndsprövas för att undvika negativ påverkan på angränsande livsmiljöer enligt Natura 2000;
10. genomföra förändringar av elnätet.

A-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken.

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen ägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande åtgärder genomförs inom reservatet:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;
2. iordningställande, markering och underhåll av friluftsanläggningar som informationstavlor, vandringsled och eventuellt ytterligare anordning för friluftslivet;
3. naturvårdande skötsel i form av friställning, veteranisering, röjning, hamling och beskärning;
4. hävd genom bete och/eller slåtter samt tillhörande skötsel till hävdade marker;
5. genomförande av brandefterliknande skötselåtgärder;
6. småskaliga riktade åtgärder för hotade arter kan bli aktuella i delar av området, såsom småskalig markstörning, utveckling och bevarande av brynmiljöer, holkar, sandbäddar för pollinerare eller hävd;
7. bekämpning av invasiva eller för området främmande arter;

2026-09-14

8. åtgärder för att skydda forn- eller kulturlämning från skada som att ta ner träd som växer i eller hota falla över lämningen;
9. begränsa och/eller förhindra storskaliga angrepp av granbarkborre genom fällning och barkning av färskt angripna granar samt rotkapning och barkning av vindfällda granar. Inga träd ska tas ut från reservatet om de inte försvårar hävd;
10. hydrologisk restaurering;
11. undersökningar eller uppföljning av växt- och djurliv samt av mark- och vattenförhållanden och uppföljning av förvaltningsåtgärder.

B-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken.

C. Länsstyrelsen beslutar att utöver vad som annars gäller ska följande föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom reservatet gälla. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
2. gräva upp kärlväxter, plocka mossor, lavar eller svampar med undantag av matsvamp;
3. borra, hacka, spränga, rista, gräva, måla eller på något sätt skada berg, sten eller markskikt eller att flytta sten;
4. ställa upp husvagn eller dylikt;
5. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur;
6. göra upp eld.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

7. anordna tävlingar eller lägerverksamhet;
8. utföra undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada, störning eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet;

2026-09-14

9. varaktigt sätta upp tavla, skylt, affisch eller därmed jämförlig anordning.

C-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Undantag från föreskrifterna

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som krävs för reservatets vård, skötsel och uppföljning och som framgår av föreskrifter under B. Föreskrifterna under C ska inte utgöra hinder för att samla enstaka individer ryggradslösa djur eller enstaka exemplar av kryptogamer för artbestämning.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för uttransport av fällt vilt med stöd av terrängkörningsförordningen. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för att bruka den på kartan i bilaga 1 markerade åkermarken eller att åkermarken nyttjas för virkesupplag i samband med skogsavverkning.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för att underhålla och nyttja jordkällare och brunn i anslutning till Hanekulla gård.

Träd som riskerar att falla eller har fallit från naturreservatet på objekt så som väg, ledning, byggnad, tomt, kulturlämning, anläggning eller anordning, får efter avstämning med förvaltaren fällas och placeras inom naturreservatet. Träd och grenar som faller från naturreservatet eller ut på åkermark får kapas och läggas inom naturreservatet.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för skötsel av befintliga anläggningar i nuvarande omfattning och enligt servitut och avtal så som:

- Underhåll och nyttjande av befintliga vägar markerade på beslutskartan i bilaga 1. Vägar får underhållas så att de motsvarar ursprunglig funktion/standard.

2026-09-14

- Den nord-sydliga brukningsvägen, markerad på beslutskarta i bilaga 1, kan vid behov nyttjas för brukande av annars avskärmad skogsmark norr om naturreservatet. Vägen behöver hållas inom nuvarande bredd. För att minimera eventuella skador används vägen när marken är torr eller tjälad. Mindre träd, grenar och buskar som hänger ut över brukningsvägen får kapas och läggas inom naturreservatet. Förbättringar av vägen är tillståndspliktiga.
- Drift, underhåll och reparation av befintliga luftledningar med ledningsgator efter avstämning med förvaltaren. Träd som hotar att växa upp i ledningen kan fällas och läggas i reservatet. Även i anslutning till ledningsgatorna kan viss toppning och beskärning av träd genomföras. Nyttjande av motordrivna maskiner i, till och från ledningsstråket, samt tillfällig parkering av fordon är tillåtet. Vid alla tillfällen utom under akut pågående driftstörning sker avstämning med Länsstyrelsens reservatsförvaltare för att gemensamt finna bäst framkomliga väg. Vid akuta åtgärder kan avstämning ske i efterhand.

Upplysning om andra gällande bestämmelser

Länsstyrelsen vill påminna om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än naturreservatsföreskrifterna gäller för området, bland annat kulturmiljölagen (1988:950), terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng. Delar av området utgör strandskyddsområde och strandskyddsbestämmelser gäller enligt 7 kap. miljöbalken. Bryggor och byggnader uppförda efter 1975 kräver dispens från strandskyddsbestämmelser. Vattenuttag utgör en vattenverksamhet enligt 11 kap. 2 § MB och kan kräva tillstånd. Enligt fridlysningsbestämmelserna är alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa svamp-, växt och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen. Enligt 7 kap 1 § miljöbalken ska var och en som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med den. Samråd enligt 12 kap. 6 § MB kan komma att krävas för verksamheter som inte är begränsade i föreskrifterna.

2026-09-14

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen bedömer att bildandet av Hanekulla naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och med gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av Hanekulla naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, i den omfattning det behövs göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att allemansrätten inte väsentligt påverkas av beslutet.

Agenda 2030, miljökvalitetsmål och ekosystemtjänster

Bildandet av Hanekulla naturreservat är en del av uppfyllandet av miljökvalitetsmålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv om vilket Sveriges riksdag och regering beslutat. Det är också en del av uppfyllandet av FN:s konvention om biologisk mångfald och de globala hållbarhetsmålen, Agenda 2030 och då särskilt mål nummer 15, Ekosystem och biologisk mångfald.

Länsstyrelsen bedömer att Hanekulla naturreservat bidrar med flera olika ekosystemtjänster tack vare bevarande av biologisk mångfald och varierande miljöer som är basen för många andra ekosystemtjänster. Skogsmiljöerna fungerar som livsmiljö men även som en form av klimatanläggning och reningsverk. De olika livsmiljöerna fyller funktioner som lek- bo-, skydds- och rastplatser. Bevarandet av en variation av livsmiljöer och en hög biologisk

2026-09-14

mångfald bidrar till ett landskap som är generellt bättre rustat för klimatförändringar.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De höga naturvärdena inom Hanekulla naturreservat uppmärksammades i samband med Skogsstyrelsens inventering av nyckelbiotoper på fastigheterna år 1995. Vidare dokumentation har gjorts i samband med revideringen av reservatet år 2025.

Reservatsbildning

Reservatet bildades år 2002 efter att avtal om intrångsansättning slutits med markägaren för det intrång som reservatsföreskrifterna skulle komma att innebära.

Motivering till beslutet

Det ursprungliga beslutet om Hanekulla naturreservat är fattat år 2002. Sedan reservatet bildades har ett par beslut som rör ändringar i syftet och gränsprecisering fattats. Hanekulla naturreservat utgör även ett Natura 2000-område (SE0230350). Länsstyrelsen bedömer att det finns starka skäl till att fatta nytt beslut för området med syfte, skäl, föreskrifter och skötselplan som utgår från hur området utvecklats och från olika åtaganden som behöver uppfyllas på ett mer ändamålsenligt sätt. Samtidigt erhålls ett samlat beslut med högre grad av rättssäkerhet samt med bättre struktur och överblick.

Hanekullas skötselplan från 25 oktober 2002 utgör juridiskt en del av reservatsbeslutet från samma datum enligt 7 kap. 4-6 §§ miljöbalken eftersom hänvisningar till skötselplanen finns med i beslutets B-föreskrifter. Men B-föreskrifterna bör vara fristående från skötselplanen så att fastighetsägaren, utifrån vad som anges enbart i beslutsdokumentet, ska veta vad denne ska tåla enligt 7 kap 6 § miljöbalken. De nya B-föreskrifterna möjliggör dessutom tillägg av naturvårdande skötsel så som exempelvis hydrologisk restaurering och bekämpning av invasiva arter. I reservatet finns flera talldominerade miljöer som inte har uppmärksammats i tidigare beslut och skötselplan. För att gynna dessa, främst genom skapande av död ved, har möjligheten till brandefterliknande åtgärder lagts till som en B-föreskrift.

2026-09-14

Skötselplanen ska från och med nu även kunna uppdateras fristående från beslutet.

Syftet för reservatet har kompletterats med att även sumpskogar och bäckmiljöer ska bevaras då reservatet hyser flera sådana miljöer med en rik biologisk mångfald. Dessutom ska dessa ha en naturlig hydrologi. Ett förtydligande har även gjorts av att det finns både öppna och trädklädda betesmarker i reservatet. Sedan torkan 2018 har det pågått omfattande granbarkborreangrepp i reservatet som har lett till att en stor andel av den grova granen nu är död. Detta kommer i förlängningen ha en positiv påverkan för arter som är knutna till död granved. För att förtydliga betydelsen av denna skogliga dynamik har en komplettering gjorts till syftet som belyser betydelsen av omvälvande störningar. Tidigare fanns det inte med i syftet att behovet för friluftslivet ska tillgodoses, detta är nu tillagt. I reservatet finns bland annat parkeringsplats och flera vandringsleder.

I det tidigare beslutet från 2002 nämns inte den nord-sydliga brukningsvägen i västra delen av reservatet. Då fanns endast några mindre avsnitt av gamla brukningsvägar/basvägar som kan användas för att markägaren ska kunna nå resterande markinnehav kring reservatet. Sedan beslutet togs har det dock framkommit önskemål både från markägaren och från förvaltningen om att kunna använda hela sträckan av brukningsvägen. Markägaren har svårt att nå sitt övriga markinnehav genom de mindre vägavsnitt som nämns i tidigare beslut, och förvaltningen ser fördelar med att kunna nyttja vägen för reservatsskötseln. Länsstyrelsens bedömning är att vägen kan nyttjas utan att påverka reservatets höga naturvärden och utpekade livsmiljötyper negativt, men under vissa förutsättningar.

För att minimera eventuella skador används vägen när marken är torr eller tjälad. Endast mindre träd, grenar och buskar som hänger ut över brukningsvägen får kapas och läggas inom naturreservatet. Brukningsvägen behöver hållas inom nuvarande bredd och med endast begränsad standardförbättring för att undvika negativ påverkan på angränsande Natura 2000-livsmiljöerna. Eventuella förbättringar för att undvika grumling och körskador på livsmiljötyper, till exempel vägtrumma, kan genomföras efter tillståndsprövning enligt annan lagstiftning.

2026-09-14

Då brukningsvägen blir tillgänglig för brukande har Länsstyrelsen gjort bedömningen att flera av de andra mindre vägavsnitten som fanns med i det gamla beslutet inte längre behöver användas.

Enligt 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslut som den har meddelat enligt 4-6 §§, om det finns synnerliga skäl. Beslut om upphävande får enligt 7 kap. 7 § fjärde stycket miljöbalken meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område. Länsstyrelsen anser att det inte är skäligt att kräva ytterligare kompensation för upphävandet av det gällande beslutet. Det nya beslutet kan på ett bättre sätt vårda och skydda de prioriterade bevarandevärdena som det gällande beslutet avsågs att skydda och det innefattar exakt samma geografiska område som det gällande beslutet. Skötselplanen för naturreservatet ska från och med nu kunna uppdateras fristående från beslutet vilket även möjliggör att ny kunskap om naturvård kan implementeras om så behövs.

Länsstyrelsen anser att det finns synnerliga skäl att upphäva de gällande besluten om Hanekulla naturreservat för att ersätta dem med ett nytt beslut med tydligt syfte, utvecklade skäl och föreskrifter samt att besluta om en ny skötselplan så att naturvärdena vårdas och inte riskerar att försvinna.

Länsstyrelsen beslutar om naturreservatets skäl, föreskrifter, skötselplan och ett kompletterat syfte vilket gynnar reservatets naturvärden. Detta beslut kommer att i större utsträckning harmonisera med gällande bevarandeplan och möjliggöra att den skötsel som behövs för att bevara och förstärka områdets naturvärden kan genomföras.

Ett nytt beslut med syfte, skäl och föreskrifter samt tillhörande skötselplan för reservatet har därmed utformats.

Konsekvensutredning för upphävande av beslut

- Tydligare och enklare att uppnå syftet med naturreservatet.
- Möjliggör långsiktig förvaltning av utpekade naturvärden i naturreservat och förhindrar att naturvärdena försvinner på grund av motsägelsefulla skrivningar i syfte, mål och sköselförslag.
- Uppenbara fördelar för biologisk mångfald.

2026-09-14

- Fördelar för friluftslivet kommer främst i form av att det blir en del av syftet.
- Ingen ny ersättningssituation uppstår vid revideringen av beslutet för Hanekulla naturreservat. Ett förtydligande kring behov och genomförande av skötsel i ett av skötselområdena är föreslagna som förtydligar hur syftet med naturreservatet ska nås.
- De ekonomiska förpliktelserna för staten (förvaltning av reservatet) kommer att öka något. Främst i form av ytterligare skötsel.
- Hanekulla naturreservat ägs av en privat markägare. Den privata markägarens rättigheter påverkas till viss del av de nya beslutet i och med att rättigheter att använda basvägar och andra brukningsvägar justeras (En längre brukningsväg läggs till och några mindre basvägar tas bort). Detta innebär å ena sidan några mindre inskränkningar för markägaren men även att den sammanlagda tillgängligheten ökar.

Inkomna remissvar

Länsstyrelsen har remitterat förslag till beslut till markägare, övriga berörda sakägare, Sveriges geologiska undersökning (SGU), Kinda kommun, Skogsstyrelsen, Birdlife Östergötland, Naturskyddsföreningen i Kinda-Ydre samt Naturskyddsföreningen Östergötland.

SGU har avstått från att yttra sig.

E.ON tillstyrker förslaget till beslut under förutsättning att nedstående yrkande om ändringar i föreskrifter införs, i annat fall motsätter sig E.ON förslaget till beslut:

- Normalt underhåll omfattas av akut och skogligt underhåll.
- Tillåter motordrivna maskiner i, till och från ledningsstråket, även innefattande parkering av fordon.
- Akuta åtgärder får ske men att samråd/meddelande till Länsstyrelsen kan ske i efterhand.
- Det ska framgå i föreskrifterna att förändring av elnätet får tillståndsprövas.

2026-09-14

- Toppning och beskärning utanför skogsgatan inte ska vara dispenspliktigt.
- Att dispensförfarandet helt utgår för befintliga anläggningar.
- Att dispens ska meddelas om träd som är farliga för elledning växt upp och behöver tas ned.
- Drönare är tillåtet vid ledning vid besiktning.
- Det ska inte ska utgöra något hinder för att kunna ersätta befintlig luftledning med markförlagd kabel.

Ett yttrande har inkommit från **Birdlife Östergötland**. De tycker att förslagen till beslut och skötselplan är väl genomarbetade. Naturvärden, mål och åtgärder är bra beskrivna och naturvårdsåtgärder av olika slag finns med i förslaget. De har dock några specifika synpunkter:

1. En fågelinventering borde finnas med bland planerade inventeringar, särskilt riktad mot de ovanliga och/eller rödlistade arterna knutna till äldre barrskog men även till äldre grova lövträd och sumpskogsmiljöerna. Ett flertal av dessa arter är aktuella i skogsbrukssammanhang, mer eller mindre kraftigt minskande och därför värdefulla att hålla koll på även i skyddade skogsmiljöer, se nästa punkt.
2. Fågelarter som har noterats i området, förutom de nämnda spillkråka och mindre hackspett, är bland annat järpe, duvhök, nötkråka, talltita, tofsmes och svartmes.
3. Holk uppsättning kan vara en bra åtgärd som med fördel kan innefatta holkar för ugglor som pärluggla och sparvuggla.
4. Anordningar för friluftslivet är viktiga både för att underlätta besök och för att kanalisera besökare i området. Befintliga leder genom reservatet är i behov av upprustning, bland annat förbättrad framkomlighet i delar med mycket nedfallna träd. Eftersom lederna till viss del går genom barkborredrabbade partier bör omdragning och justerad märkning vidtas.
5. Enligt förslaget kommer jakt att vara tillåten i reservatet. Föreningen är inte någon generell motståndare till jakt men om jakt ska förekomma i skyddade naturområden bör den

2026-09-14

vara väl genomtänkt, reglerad och skilja sig från allmän jakt i övrigt. Jakt på fåglar bör exempelvis inte tillåtas i naturreservat, oavsett markägarskap.

Yttrande har inkommit från **Ingeborg Okkenhaug** som skriver följande. En del övriga synpunkter har även vidarebefordrats till reservatets förvaltare.

- Oppe ved brønnen min, som ligger på grensen til reservatet, har det falt noen store grantrær. De har en del inn i naturreservatet og en del inn på min eiendom, men jeg må få hjelp til å ta dem bort, så jeg kan komme til min brønn. Om det skulle bli feil på vannpumpe etc.
- Jeg har en jordkjeller som tilhører Hanekulla. Den ligger også på grensen til reservatet, men på naturreservatets side. Den er helt i orden og anvendes, og jeg ber om å få lov til å beholde den.
- Det står flere veldig store grantrær på grensen til min tomt opp ved brønnen, som har risiko for å falle ned og gjøre brønnen i stykker. De står på reservatets side.

Bemötande av inkomna remissvar

När det kommer till **E.ONs** yttrande har kompletteringar gjorts i undantaget som rör drift, underhåll och reparation av befintliga luftledningar med ledningsgator för att innefatta nyttjande av motordrivna maskiner, parkering av fordon, toppning och beskärning utanför skogsgatan samt att avstämning med Länsstyrelsen kan ske i efterhand vid akuta åtgärder. Dispens/tillstånd behövs inte när det kommer till drift och underhåll av befintliga anläggningar. Länsstyrelsen instämmer även med yrkandet att förändringar i elnätet bör kunna tillståndsprövas och har därmed lagt till en A-föreskrift för att möjliggöra förändringar av elnätet efter tillståndsprövning. Att ersätta luftledningen med markförlagd kabel är också en åtgärd som omfattas av tillståndsprövningen för förändringen av elnätet. När det kommer till användandet av drönare är detta inte förbjudet enligt reservatets föreskrifter.

Gällande **Ingeborg Okkenhaugs** yttrande gällande drift och underhåll av hennes brunn och jordkällare finns det sedan tidigare ett undantag för jordkällaren. Även brunnen har lagts till i

2026-09-14

undantaget så att båda dessa anläggningar kan skötas på ett adekvat sätt.

Birdlife har framfört flera önskemål om kompletteringar till beslut och skötselplan. Gällande önskemålet om att en fågelinventering görs har detta lagts till i skötselplanen. Länsstyrelsen tackar för informationen om ytterligare fåglar som har observerats i reservatet, flera av dessa har lagts till i listan över naturvårdsintressanta arter. Gällande förslaget om att sätta upp holkar så är det en möjlig åtgärd som nämns i reservatets generella skötselåtgärder. Angående reservatets vandringsled så drogs den om för några år sedan, den är nu kortare och går endast genom betesmarken. Någon ytterligare justering av leden kommer inte att göras så länge det finns barkborreskadade träd som ännu inte fallit. När det kommer till föreningens synpunkt på jakten så ser Länsstyrelsen inga skäl att förbjuda den i nuläget. Hanekulla är ett befintligt reservat och markägaren har inte fått ersättning för att förbjuda jakten. Om jakt i framtiden skulle stå i konflikt med bevarandevärden kan en diskussion föras med markägaren om att komplettera skyddet.

Övrigt

Natura 2000

Livsmiljöer och arter som är utpekade enligt Natura 2000 ska uppnå eller bevara ett gynnsamt tillstånd. Detta innebär att verksamheter eller åtgärder som kan orsaka betydande påverkan på områdets livsmiljöer, och/eller störa arter i området, kräver tillstånd enligt 7 kap. 28a § första stycket miljöbalken.

Verksamheter som är direkt förenliga med områdets förvaltning och skötsel kräver ej tillstånd (7 kap. 28a §, andra stycket miljöbalken). Åtgärder enligt fastställd skötselplan kan dock kräva tillstånd.

Om verksamheten eller åtgärden kräver en tillståndsprövning ska en specifik miljöbedömning göras. Detta innebär att tillståndsprövningen ska föregås av ett avgränsningssamråd, samt att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) bifogas ansökan om tillstånd (6 kap. 28 § miljöbalken). MKB:n ska belysa hur områdets utpekade livsmiljöer och arter påverkas.

2026-09-14

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3. Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avdelning C, vilka gäller omedelbart.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövdingen Gunilla Svantorp med naturvårdshandläggaren Marika Sjödin som föredragande. I den slutliga handläggningen har också den tillförordnade enhetschefen Helena Eriksson, samhällsplanerarna Stanislav Ilic och Clara Benjaminsson, länsjuristen Anna Isaksson, handläggaren för jordbrukarstöd Anna Sandell, handläggaren för landsbygd Matilda Hansen och antikvarien Malin Svarvar medverkat.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

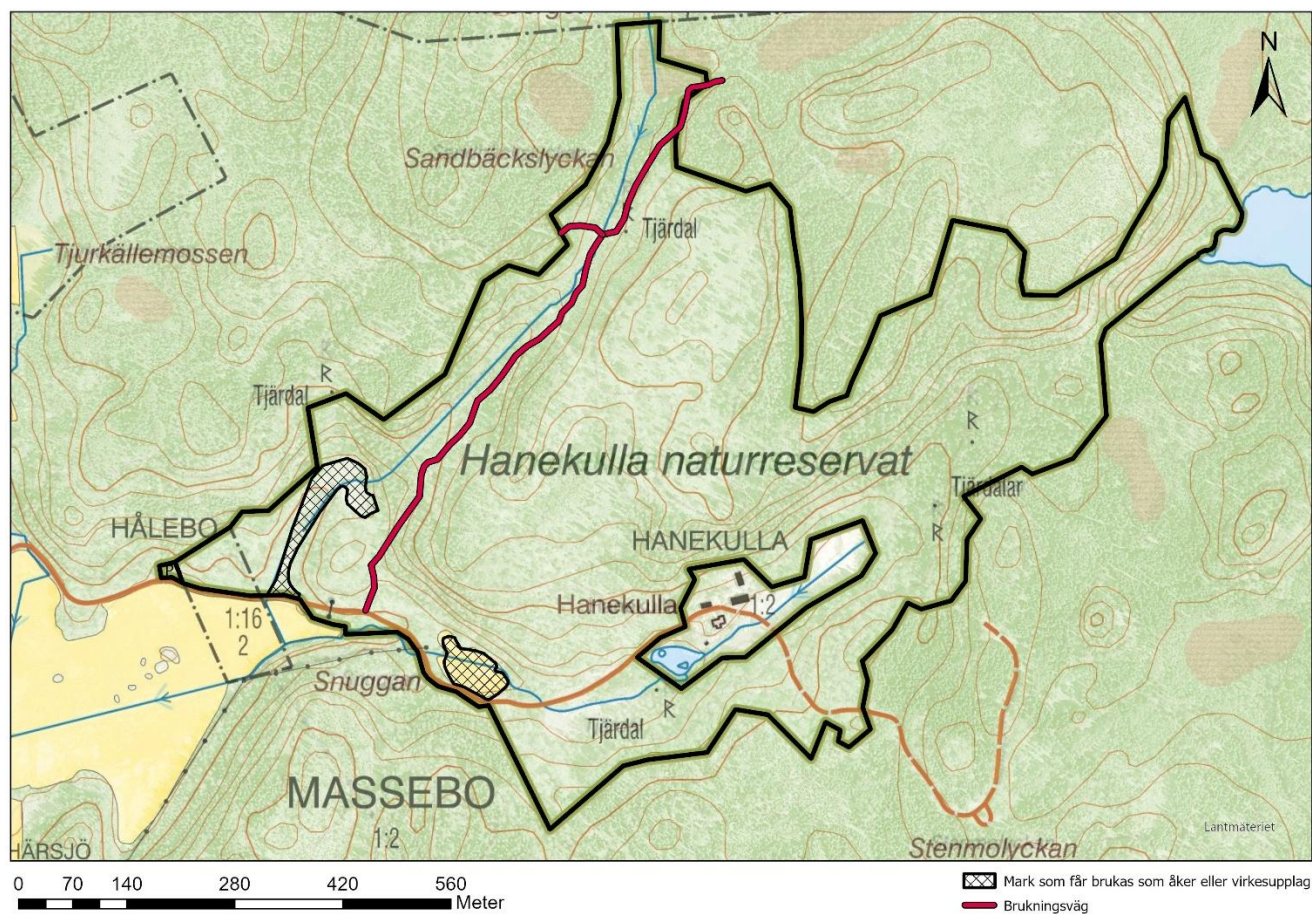
Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Sändlista (Finns hos Länsstyrelsen)
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

2026-09-14

Bilaga 1, Beslutskarta

Beslutskarta tillhörande beslut om Hanekulla naturreservat, NVR-id 2001772. Naturreservatet är avgränsat med heldragen svart linje. Bilvägen är markerad med orange linje och brukningsvägen med röd linje. Mark som får brukas som åkermark eller användas som virkesupplag är markerat med rutat raster. © Lantmäteriet geodatasamverkan, © Naturvårdsverket.